

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث از پیامبر اعظم ﷺ

چهل حدیث از پیامبر اعظم ﷺ
ترجمه و تدوین: اداره امور فرهنگی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
شاعر: حسین ابراهیمی.

مشهد: آستان قدس رضوی؛ ۱۳۸۵.

۴۸ ص - (انتشارات آستان قدس رضوی؛ ۷۵۴)

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۱۰۴۱-۳

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. محمد بن عبدالله ﷺ، پیامبر اعظم، ۵۳ قبل از هجرت. ۱۱ق - احادیث.

۲. احادیث شیعه - قرن ۱۴.

۳. شعر مذهبی - قرن ۱۴.

الف. انتشارات آستان قدس رضوی.

ب. عنوان.

ج. ترجمه و شرح (۴۰) چهل حدیث ناب و زندگی ساز از سخنان پیامبر اسلام ﷺ.

۴۳ الف/۳۹/۵ BP

۲۹۷/۹۵۲۷

کتابخانه ملی ایران ۸۵-۱۱۱۴۴ م

چهل حدیث از حضرت محمد ﷺ (پیامبر اعظم ﷺ)
ترجمه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

شاعر: دکتر حسین ابراهیمی

مدیر هنری و طراح گرافیک: رضا باباجانی

صفحه آرای: محمود بازدار

نوبت چاپ: چهارم - ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰

ناشر: انتشارات قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۱۰۴۱-۳

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی

ضلع غربی، اداره امور فرهنگی تلفن: ۲۰۵۶۷-۲۰۰۵۱۱

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

- ۱ ذکر حق
- ۲ اطاعت از خدا
- ۳ محبت اهل بیت علیهم السلام
- ۴ محبت علی علیه السلام
- ۵ طلب علم
- ۶ جوینده دانش
- ۷ پرسش
- ۸ مؤمن حقیقی
- ۹ اخلاص عمل
- ۱۰ اخلاص
- ۱۱ توبه از گناه
- ۱۲ توبه‌ی زیباتر
- ۱۳ توبه‌ی جوان
- ۱۴ پشیمانی
- ۱۵ تقوای کامل
- ۱۶ بیکار با نفس
- ۱۷ دلبستگی به دنیا
- ۱۸ هم‌نشینی با دینداران
- ۱۹ نصیحت‌پذیری
- ۲۰ هم‌نشینی بد

تواضع	۲۱
حوصله	۲۲
گذشت	۲۳
پرهیز از لقمه‌ی حرام	۲۴
طلب روزی	۲۵
فقر	۲۶
نادان واقعی	۲۷
طلب و تلاش	۲۸
حیا	۲۹
هدیه به همسر	۳۰
دوست داشتن کودکان	۳۱
توجه به نزدیکان	۳۲
دارایی نیکو	۳۳
مؤمن و منافق	۳۴
قهر	۳۵
چشمداشت	۳۶
پژواک ستم	۳۷
سه فرد منفور	۳۸
برابری	۳۹
معدن طلا	۴۰

به نام خداوند مهرآفرین

پیامبر اعظم ﷺ و خاندان پاکش علیهم السلام فرمانروایان اقالیم سخن اند، سخن در کام آسمانی آنان نرم تر از آب، در جان جویباران است. جوشش سخن از لبان گوهربار آنان، چونان جوشش نور از چشمه‌ی خورشید است. آنان بر خلاف دیگران، دانش را از منابع بشری و از لابلای کتاب‌ها در نیافته‌اند، بلکه شاهد علم را دست شاهد علیم علام، در کامشان ریخته است. علم آنان از مقوله‌ی علم حضوری است، نه از جنس علم حصولی. چیزی نزد آنان ناپیدا نیست تا با کاوش و جست‌وجو پیدایش کنند.

در زیارت جامعه‌ی کبیره در وصف اهل بیت علیهم السلام به توصیفاتی برمی‌خوریم که در خور فهم ما، عظمت اندیشه و دانش آنان را باز می‌نمایاند. توصیفاتی چونان: گنجینه داران علم، گنجوران دانش، نور و برهان الهی، نگاه داران راز الهی، خزانه داران علم خداوندی، ودیعه داران حکمت ربانی، زبان‌های وحی الهی، میراث داران نبوت و... از جمله توصیفاتی است که از آن بزرگان بی‌نظیر، ارائه شده است. تردیدی نیست که برای دست‌یابی به سرچشمه‌ی دانش و معدن حکمت، باید رو به درگاه آن بزرگان نهاد و گوهر علم و حکمت را در نزد آنان جست. و از این منظر، بازخوانی سخنان گهربار امامان هدایت، ضرورتی فرا زمانی است که در هر روزگار و زمانی می‌تواند فرزندان آن روزگاران را به اندیشه‌ی درست و مسیر حق، راهنمون سازد. و شاید به همین دلیل است که در روایات، تأکید فراوانی بر حفظ احادیث پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت آن حضرت شده است و حفظ

و انتقال احادیث، ارجح و اهمیتی فراوان یافته و پاداش بهشت برای آن مقرر گردیده است.

روشن است که انتقال و حفظ احادیث معصومین علیهم السلام به معنای حفظ و اشاعه‌ی گوهرهای بی بدیلی از دانش و حکمت است که از معدن الهی آن استخراج شده و همواره همچون چراغی روشن، راه فرزندان آدم را نورافشان می‌کند.

مخاطبان ارجمند می‌دانند که حفظ چهل حدیث، مورد تأکید پیامبر اعظم اسلام صلی الله علیه و آله و توجه ویژه‌ی عالمان دین بوده است، به گونه‌ای که کتاب‌های اربعین حدیث، مجلدات قابل توجهی از آثار عالمان بزرگ دینی را به خود اختصاص داده و امام راحل قدس سره نیز با نگاشتن کتاب اربعین به این مهم اهتمام ورزیده اند.

اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی با توجه به این مهم برآن شد که اربعینی از سخنان پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله را در مجموعه‌ای کوچک، به پیشگاه دوستداران و پیروان آن حضرت، تقدیم کند تا مؤمنان از خورشید پر فروغ اندیشه‌ی آن حضرت، خوشه‌های نور بچینند و از فروغ عالم آرای آن، بهره ور گردند. و در ذیل احادیث، اشعاری با نگاه به سخنان آن حضرت آورده شده است. امید است که دوستداران آن حضرت ما را از پیشنهادها و انتقادهای خود بی بهره نگذارند.

آستان قدس

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

اداره امور فرهنگی

قال رسول الله ﷺ:

عَلَامَةُ حُبِّ اللَّهِ تَعَالَى وَحُبُّ ذِكْرِ اللَّهِ

نشان دوستی خدا، علاقه به ذکر اوست.

(نهج الفصاحة - ص ۲۷۷)

یاری که جهان به غیرتش می‌گردد
دنیا همه در ارادتش می‌گردد
هر کس که دلش عاشق آن یار شود
دل بسته‌ی ذکر حضرتش می‌گردد

قال رسول الله ﷺ:

تَعَرَّضُوا لِرَحْمَةِ اللَّهِ بِمَا أَمَرَكُمْ بِهِ مِنْ طَاعَتِهِ

با اطاعت دستورات الهی، خود را در معرض رحمت او قرار دهید.

(تنبيه الخواطر [مجموعه ورام] - ص ۴۳۷)

حیف است که دل چون و چرا درگیرد
بگذار اطاعت خدا برگیرد
گردن بنهید تا که همچون خورشید
تابیدن رحمتش سراسر گیرد

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ حُبَّ الْأَيَّمَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ
فَقَدْ أَصَابَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

هر کس خداوند محبت اهل بیت (علیهم السلام) را به او بخشیده به خیر دنیا و آخرت دست یافته است.

(خصال / ص ۵۱۵)

هر کس لبش از جام ولا تر شده است
دور و بر این خانه کبوتر شده است
یعنی که خدا سعادتش بخشیده است
خیر دو جهان بر او مقدر شده است

قال رسول الله ﷺ:

عُنْوَانُ صَحِيفَةِ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُبُّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ

عنوان نامه اعمال مومن در روز قیامت، محبت و دوستی
علی بن ابی طالب علی السلام است.

(بحار الأنوار، ج ۳۹، ص ۲۲۹)

ایمان قدحی زلال از جام علیست
برشانه‌ی آسمان رد گام علیست
پرونده‌ی مؤمنان چو تابنده شود
بر تارک آن تلالؤ نام علیست

قال رسول الله ﷺ:

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَىٰ كُلِّ مُسْلِمٍ

فراگیری دانش بر هر مسلمان واجب است.

(بحار الأنوار، ج ۱، ص ۱۷۲)

دانی که بی انتها بود سیری علم؟
با جهل و سیاهی است درگیری علم؟
فرمود نبی به هر مسلمان - چو نماز -
واجب شده سعی در فراگیری علم

قال رسول الله ﷺ:

طَالِبُ الْعِلْمِ بَيْنَ الْجُهَالِ كَالْحَيِّ بَيْنَ الْمَوَاتِ

فراگیرنده‌ی دانش بین بی سوادها، مانند زنده‌ای است در میان مردگان.

(بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۱۸۱)

جوینده‌ی علم چیست؟ هان! می‌دانی؟
ماه است میان یک شب ظلمانی
با مردم نادان چو بسنجند او را
چون زنده بود میان گورستانی

قال رسول الله ﷺ:

الْعِلْمُ خَزَائِنٌ وَمِفْتَاحُهُ السُّؤَالُ

دانش، گنجینه‌هایی است که کلید آن سوال است.

(بحار الأنوار، ج ۱، ص ۱۹۷)

گنجی است نهفته دانش و فضل و کمال
گنجی که تصورش نیاید به خیال
هر گنج جهان قفل و کلیدی دارد
همواره کلید گنج علم است، سؤال

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ سَرَّتْهُ حَسَنَتُهُ وَسَاءَتْهُ
سَيِّئَتُهُ فَهُوَ مُؤْمِنٌ

کسی که کار نیکش او را شاد و گناهش او را ناراحت کند،
مومن (حقیقی) است.

(وسائل الشیعة، ج ۱، ص ۱۰۷)

آن کس که در آسمان دل دارد ماه
غمگین شود از تیرگی ابر گناه
اعمال نکو وجد و سرورش بدهند
برده است به کنه معنی ایمان راه

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَجَرَّ اللَّهُ
يَنَابِيعَ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ

کسی که چهل روز، خود را برای خدا خالص نماید، خداوند چشمه‌های حکمت را از دلش بر زبانش جاری سازد.

(بحار الأنوار، ج ۶۷، ص ۲۴۹)

هر کس که چهل پنجره‌اش باز شود
با نغمه‌ی مرغ حق هم آواز شود
صد چشمه‌ی ماه در دلش می جوشد
لب باز کند روشنی آغاز شود

قال رسول الله ﷺ:

بِالْإِخْلَاصِ تَتَفَاضَلُ مَرَاتِبُ الْمُؤْمِنِينَ

با اخلاص، درجات مؤمنان بالا می رود.

(میزان الحکمة، ج ۱، ص ۷۵۶)

خورشید به نور آسمان افزایش
بر نور مه و ستارگان افزایش
خورشید خلوص است که وقتی تابد
بر مرتبه های مؤمنان افزایش

قال رسول الله ﷺ:

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

توبه کرده از گناه، مانند انسان بی گناه است.

(بحار الأنوار، ج ۶، ص ۲۱)

هر کس به دلیل راه خود برگردد
از کرده‌ی اشتباه خود برگردد
آینه‌ی بی گناهی‌اش می‌بخشد
انسان اگر از گناه خود برگردد

قال رسول الله ﷺ:

التَّوْبَةُ حَسَنَةٌ لِّكَفِّهِ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ

بازگشت از گناه زیباست اما در جوانی زیباتر.

(تنبيه الخواطر [مجموعه ورام] ص ۴۳۷)

زیباست اگر که از گنه برگردی
از تاریکی به مهر و مه برگردی
زیباست ولی چقدر زیباتر از آن
آنست که در اول ره برگردی

قال رسول الله ﷺ:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ الشَّابَّ التَّائِبَ

خداوند متعال جوان توبه کار را دوست دارد.

(نهج الفصاحة، ص ۱۸۵)

از بار گنه، خانه تکانی خوشتر
چشمان ز توبه زعفرانی خوشتر
در نزد خداوند نباشد چیزی
از اشک پشیمان جوانی خوشتر

قال رسول الله ﷺ:

الذم توبه

پشیمانی، توبه است.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۸۰)

گر می طلبی راه مسلمانی را
بشنو سخن رسول ربانی را
از آینه‌ی زلال او نور بگیر
منظور کن از توبه پشیمانی را

قال رسول الله ﷺ:

تَمَامُ التَّقْوَى أَنْ تَتَعَلَّمَ مَا جَهِلْتَ
وَتَعْمَلَ بِمَا عَلِمْتَ

تقوای کامل این است که آنچه نمی‌دانی یاد بگیری و به آنچه می‌دانی عمل کنی.

(میزان الحکمة، ج ۴، ص ۳۶۳۸)

تقوا که برای موج آتش سپر است
آموختن دانش هر خشک و تر است
بی شرط عمل به آخر ره نرسی
آموخته را عمل نمودن هنر است

قل رسول الله ﷺ:

جَاهِدُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَىٰ شَهَوَاتِكُمْ تَجِلُّ قُلُوبِكُمُ الْحِكْمَةُ

با خواسته‌های خود مقابله کنید تا حکمت در دل‌هایتان جای گیرد.

(میزان الحکمة، ج ۱، ص ۴۵۵)

خواهید بهشت گردد این دنیاتان
روشن شود از نور صفا فرداتان
با خواهش نفس خویش پیکار کنید
تا چشمه‌ی معرفت شود دل‌هاتان

قال رسول الله ﷺ:

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ

دلدادگی به دنیا اساس همه خطاهاست.

(نهج الفصاحة، ص ۲۹۵)

حق ماه و جهان جلوه‌ای از مهتاب است
دل داده‌ی دنیا چه ببیند؟ خواب است
در حُبِّ جهان ریشه‌ی هر جرم و خطا
چون ریشه‌ی نیلوفر در مرداب است

قال رسول الله ﷺ:

مَجَالِسَةُ أَهْلِ الدِّينِ شَرَفُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

هم نشینی با دینداران، بزرگی دنیا و آخرت را در پی دارد.

(بحار الأنوار، ج ۱، ص ۱۹۹)

آن را که دچار آسمانش کردند
با ماه و ستاره هم زبانش کردند
ز آن رو که انیس پاکبازان گردید
والا گهر هر دو جهانش کردند

قال رسول الله ﷺ:

السَّعِيدُ مَنْ وَعَظَ بِغَيْرِهِ

سعادتمند کسی است که از دیگران پند گیرد.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۷۷)

دل خواهد اگر رنگ خداوند بگیرد
این گفته همچون شکر و قند بگیرد
فرمود: سعادت ز کسی هست که هر روز
از روی نگاه دگران پند بگیرد

قال رسول الله ﷺ:

إِيَّاكَ وَقَرِينَ السُّوءِ فَإِنَّكَ بِهِ تَعْرِفُ

از هم نشین بد دوری کن که تو را به رفیقت می شناسند.

(نهج الفصاحة، ص ۳۰۰)

هر کس به تو نقش هم نشینت بزند
هم صحبت نا جنس زمینت بزند
پیداست که آن کشنده تر خواهد بود
ماری که میان آستینت بزند

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ
وَمَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ اللَّهُ

هر که به خاطر خدا فروتن باشد خدایش رفعت دهد و هر که
تکبر ورزد خدا او را حقیر کند.

(نهج الفصاحة، ص ۱۵۱)

از بهر خدا هر که فروتن باشد
پیوسته دلش غرق شکفتن باشد
هر کس متکبر است در تقدیرش
یک عمر حقارت و شکستن باشد

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ تَأْتِيهِ أَدْرَكَ مَا تَمَنَّى

هر که دقت و حوصله پیش گیرد به آرزوی خویش برسد.

(نهج الفصاحة، ص ۱۲)

هر کس به شتاب گام زد زود افتاد
بس شعله که آتش نشد و دود افتاد
آهسته قدم زدن ز ره ماندن نیست
با حوصله، در دامن مقصود افتاد

قال رسول الله ﷺ:

تَجَاوَزُوا عَنْ عَثْرَاتِ الْخَاطِئِينَ
يَقِيكُمْ اللَّهُ بِذَلِكَ سُوءَ الْأَقْدَارِ

از لغزش های خطاکندگان گذشت کنید تا خداوند به سبب آن، بدی های روزگار را از شما باز دارد.

(میزان الحکمة، ج ۳، ص ۲۰۱۳)

از لغزش خاطیان گذشتن کرم است
در چشم رئوف، هر کسی محترم است
هر کس که گذشت کرد خود ایمن شد
الطاف خدا گرد وجودش حرم است

قال رسول الله ﷺ:

تَرَكَ لُقْمَةً حَرَامٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ
صَلَاةِ أَلْفِ رَكَعَةٍ تَطَوُّعًا

پرهیز از یک لقمه‌ی حرام، نزد خداوند از دو هزار رکعت نماز
مستحبی بهتر است.

(میزان الحکمة، ج ۱، ص ۵۹۷)

هر چند حرام ، همچو طعم رطب است
اما زبی اش تیرگی نیمه شب است
پرهیز ز یک لقمه از آن نزد خدای
به از دو هزار رکعت مستحب است

قال رسول الله ﷺ:

اسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ بِالصَّدَقَاتِ

با صدقه دادن، روزی طلب کنید.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۸۱)

عشق است دلیل عافیت سوزی تو
ویرانگر هر مصلحت آموزی تو
امساک مکن، مترس، افزون گردد
از بخشش در راه خدا روزی تو

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ تَفَاقَرَ افْتَقَرَ

هر که خود را فقیر جلوه دهد به فقر گرفتار آید.

(نهج الفصاحة، ص ۱۵۱)

تا کهنه و نو بر سر بازار آید
این نغمه‌ی زیر و آن دگر زار آید
هر کس به نداری اش مباحات کند
در دایره‌ی فقر گرفتار آید

قال رسول الله ﷺ:

إِنَّ الْجَاهِلَ مَنْ عَصَى اللَّهَ وَإِنْ كَانَ
جَمِيلَ الْمَنْظَرِ عَظِيمَ الْخَطَرِ

نادان کسی است که معصیت خدا کند اگر چه خوش تیپ و
با شخصیت باشد.

(میزان الحکمة، ج ۱، ص ۴۶۴)

یک نیمه زجسم و نیم دیگر جان است
چون صحنه‌ی جذر و مد پر از طغیان است
انسان مدرن پرهیا هو حتی
گر معصیت خدا کند نادان است

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَّ وَجَدَ

هر که در طلب چیزی برآید و بکوشد، بیابد.

(نهج الفصاحة، ص ۱۸۷)

تنها به طلب ، مراد حاصل نشود
رهرو باید ز سعی غافل نشود
دل تا ز پی اش به آب و آتش نزند
یک تکه ی گل بماند و دل نشود

قال رسول الله ﷺ:

الْحَيَاءُ حَسَنٌ لِكِنَّةٍ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ

حیا زیباست اما در زنان زیباتر است.

(تنبيه الخواطر [مجموعه ورام] ص ۴۳۷)

در پرده‌ی آزرَم جهان زیباتر
دور از چشمان این و آن زیباتر
مانند گهر که در صدف می پیچد
زیباست حیا و در زنان زیباتر

قال رسول الله ﷺ:

هَبَةُ الرَّجُلِ لِرَوْجَتِهِ تَزِيدُ فِي عَفْوَتِهَا

هدیه ی مرد به همسر، عفت او را بیشتر می کند.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۸۱)

از مهر دل خسته صفا می گیرد
بیگانه طریق آشنا می گیرد
با هدیه که مرد می دهد همسر او
تصویر نجابتش جلا می گیرد

قال رسول الله ﷺ:

أَحِبُّوا الصِّبْيَانَ وَارْحَمُوهُمْ

کودکان را دوست بدارید و با آنان مهربان باشید.

(وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص ۴۸۴)

برهم مزید آشیان را مردم
آرامش گل های جوان را مردم
با غنچه ی خویش مهربان تر باشید
پرپر نکنید کودکان را مردم

قال رسول الله ﷺ:

لَا صَدَقَةَ وَذُو رَحْمٍ مُّحْتَاجٍ

صدقه سودی نمی بخشد وقتی خویشاوند، نیازمند است.

(من لا يحضره، الفقيه ج ۴، ص ۳۸۱)

می خواهی اگر زلال باران باشی
بخشنده تر از ابر بهاران باشی
خویشانت اگر نیازمندند ای دوست
اول باید به فکر اینان باشی

قال رسول الله ﷺ:

مَا قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِّمَّا كَثُرَ وَالْهَي

مال اندک و به اندازه بهتر است از دارایی زیادی که مایه‌ی غفلت است.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۷۶)

عاشق به هوای دیدن یار خوش است
دنیا زده با مال تلنبار خوش است
سرمایه اگر مایه‌ی غفلت گردد
دارایی اندک و به مقدار خوش است

قال رسول الله ﷺ:

المؤمن دَعِبٌ لَعِبٌ، وَالْمُنَافِقُ قَطِبٌ غَضِبٌ

مؤمن، شوخ و شنگ است و منافق اخمو و عصبانی.

(بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۵۵)

بخشیده به قلب مؤمنان پاکی را
از چهره‌ی شان زدوده غمناکی را
بر روی منافقان، خدا پاشیده
خاکستر تیره‌ی غضبناکی را

قال رسول الله ﷺ:

لَا يَحِلُّ لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَمْجِرَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ
فَوْقَ ثَلَاثِ

برای هیچ مومنی جایز نیست که با برادر مومنش بیش از سه روز قهر کند.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۸۰)

مؤمن به دل برادرش خون نکند
جز با می دوست چهره گلگون نکند
گر ابر کدورتی دلش را پر کرد
این دلخوری از سه روز افزون نکند

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ نَظَرَ إِلَى مَا فِي أَيْدِي النَّاسِ طَالَ
حُزْنُهُ وَدَامَ أَسْفَاهُ

هر کس چشم به مال مردم داشته باشد اندوهش پیوسته و افسوسش همواره خواهد بود.

(تنبيه الخواطر [مجموعه ورام] ص ۴۴۰)

چشمی که به مال دیگران خیره شود
در حلقه‌ی شب بماند و تیره شود
آزرده زافسوس مداوم گردد
اندوه همیشگی بر او چیره شود

قال رسول الله ﷺ:

أَعَجَلُ الشَّرِّ عُقُوبَةَ الْبَغْيِ

کیفر ستم، از همهی بدیها زودتر به انسان می رسد.

(من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۷۹)

آیینهی نیکی و بدی انسان است
این عمر دو روزه فرصت جبران است
پژواک ستم چو برق بر می گردد
این شعله شرار آه مظلومان است

قال رسول الله ﷺ:

ثَلَاثَةٌ يُبْغِضُهُمُ اللَّهُ: الْمَدَانُ بِصَدَقَتِهِ
وَالْمُقْتَرُّ مَعَ سِعَتِهِ وَالْفَقِيرُ الْمُسْرِفُ

خداوند از سه کس بیزار است: صدقه دهنده منت گذار؛
ثروتمند سخت گیر و نیازمند اسرافگر.

(تنبيه الخواطر [مجموعه ورام] ص ۴۳۹)

فرمود: خدا از این سه تن بیزار است
بخشنده کسی که منتش سربار است
هم نیز توانگری که می گیرد سخت
اسراف کننده‌ای که خود نادارست

قال رسول الله ﷺ:

النَّاسُ كَأَسْنَانِ الْمَشِطِ سَوَاءٌ

انسان‌ها همانند دندانه‌های شانه با هم برابرند.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۷۹)

هر چند برای عاشقی کوتاهم
مست از نفس خوش رسول الله هم
دندان مبارکش شکست و می گفت:
دندانه‌ی شانه‌اید مردم! با هم

قال رسول الله ﷺ:

النَّاسُ مَعَادِنُ كَمَعَادِنِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ

انسان ها معدن هایى همچون معادن طلا و نقره اند.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۸۰)

مرموزترین بخش زمین انسان است
گنجی است نهان در او که نامش جان است
یک عده از آن طلا برون آوردند
یک عده ولی طلایشان پنهان است